Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на образованието и науката	**Нормативен акт: Проект на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, приета с ПМС № 195 от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 15.09.2017 г., изм. и доп., бр. 54 от 25.06.2024 г.)**
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Ваня Тивидошева, директор на дирекция „Професионално образование и обучение“ в Министерството на образованието и науката	**Телефон и ел. поща:** Тел.: 02 9217 779 e-mail: v.tividosheva@mon.bg

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

<u>Проблем 1</u>: “Необходимост от изменение и допълнение на Тарифата за таксите в системата на предучилищното и училищното образование за двойно обозначаване на всички такси в евро и в левове във връзка с прилагането на Закона за въвеждане на еврото в Република България“

Във връзка с въвеждането на еврото като официална валута в Република България от 01.01.2026 г. възниква необходимост от актуализиране на съществуващата нормативна уредба в областта на предучилищното и училищното образование. Сега действащата Тарифа за таксите в системата на предучилищното и училищното образование регламентира определянето и събирането на различни видове такси в левове.

В изпълнение на чл. 15, ал. 1 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (обн., ДВ, бр. 70 от 2024 г.). се предвижда цените на всички стоки и услуги, които се предлагат на потребителите, да се обозначават в евро и в левове. Алинея 2 посочва, че периодът на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите в евро и в левове започва на 8 август 2025 г. и приключва на 8 август 2026 г. Правилото за превалутиране е уредено в чл. 12 от посочения Закон, съгласно който превалутирането от левове в евро се извършва, като числовата стойност в левове се раздели на пълната числова стойност на официалния валутен курс, изразен с шест цифри с всичките пет знака след десетичната запетая. Официалният валутен курс не се закръглява или съкращава при извършване на превалутирането.

В тази връзка преходът от лев към евро налага изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, така че всички такси да бъдат

ясно и коректно определени в евро, като се гарантира съответствие с фиксирания валутен курс на лева към еврото, определен в Регламента на Съвета, приет в съответствие с чл. 14, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Необходимо е да се предприемат действия за спазване на разпоредбите на чл. 15 от Закона за въвеждане на еврото в Република България в посочения срок с оглед двойно обозначаване на таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, които се явяват цена на услуга. Размерът на тези такси е определен в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, приета с ПМС № 195 от 8.09.2017 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 15.09.2017 г.). Същата следва да бъде актуализирана, за да отговаря на описаните промени.

<u>Проблем 2</u>: „Необходимост от определяне на размер на таксата за валидиране на компетентности за придобиване на професионална квалификация с акт на МС“

Съгласно чл. 300, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) в системата на предучилищното и училищното образование се събират такси в размери, определени с тарифа на Министерския съвет. Въз основа на тази законова разпоредба, с постановление на Министерския съвет от 2017 г. е приета Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 75 от 15.09.2017 г., изм. и доп., бр. 54 от 25.06.2024 г.).

Необходимостта от определяне на размер на таксата за валидиране на професионални компетентности с акт на МС е продиктувано от настъпили изменения в нормативната уредба. Съгласно промените в Закона за професионалното образование и обучение, в сила от 29 март 2024 г. (обн. ДВ. бр. 27 от 29 март 2024 г.), за разходи за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация в държавните и общинските институции, се заплащат такси в размер, определен с тарифа на Министерския съвет (чл. 40, ал. 12 от ЗПОО).

До влизането в сила на ЗИД на ЗПОО за разходите, направени от институциите за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, са заплащани суми в размер, определен от институциите (професионални гимназии, професионални колежи, училища по изкуствата и центрове за професионално обучение). Размерът е определян чрез калкулиране на разходите за дейността, при спазване на законовото изискване сумите да не надвишават действителния размер на разходите.

С измененията в ЗПОО от 2024 година се въвежда норма, съгласно която в държавните и общинските институции за извършените разходи за валидиране на професионална квалификация ще се заплащат такси в размер, определен с тарифа на Министерския съвет (чл. 40, ал. 12 от ЗПОО).

Ето защо Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование следва да бъде допълнена с разпоредба, с която да се определи такса за разходите за

установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация в държавните и общинските институции

Поради посочените обстоятелства работна група в Министерство на образованието и науката (МОН) извърши анализ на таксите, събирани съгласно чл. 40 от ЗПОО преди изменението от 2024 г. Изискана е информация от Регионалните управления на образованието за разходите, направени от всички училища, осъществили валидиране от 2016 до 2024 година включително. Въз основа на анализ на постъпилите данни е установено, че при всички план-сметки са включени разходи свързани с възнаграждения на директора на училището, на членовете на комисиите за валидиране, за провеждане на държавните изпити за придобиване на професионална квалификация и административни разходи. Стойностите варират в зависимост от спецификата на професията, индивидуалните програми на лицата съобразно предходния обучителен и трудов опит, валидиране на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия. Въз основа на анализа на информацията за събираните такси от училищата и реалните разходи за извършването им беше изготвено предложение за определяне на такси за валидиране на единица резултат от ученето, на квалификация по част от професия и на степен на професионална квалификация.

Гореизложените данни недвусмислено обуславят наложителността от целева регулация в Тарифата за таксите, за да бъде синхронизирана със законовата правна уредба към настоящия момент.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описаните по-горе проблеми не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Настоящите проблеми изискват промяна на Тарифата за таксите, както и въвеждане на нова такава предвид изменението на ЗПОО от 2024 г. Правната уредба по описаните казуси се съдържа в Тарифата за таксите, т.е. без нейната регулация не може да се разрешат идентифицираните проблеми.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели:

По Проблем 1: Спазване на разпоредбата на чл. 15 от Закона за въвеждане на еврото в Република България от 2024 г. относно двойно обозначаване на размера на таксите в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование.

Предлаганата промяна има за цел да предотврати административни затруднения, свързани с прилагането на действащата Тарифа след въвеждане на еврото и да гарантира безпроблемно продължаване на събирането на такси.

По Проблем 2: Привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие със Закона за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, обн. ДВ. бр. 27 от 29 март 2024 г.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни по Проблем 1 и Проблем 2:

Предложеното изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование ще засегне пряко или косвено всички участници в образователния процес и по-конкретно:

- Всички институции и частни лица, които заплащат такси съгласно посочената Тарифа - частни детски градини и училища; частни професионални колежи; автори и/или издатели, изготвили проекти на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект; организации, извършващи обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и обучителите в тях; граждани, заявяващи образователни услуги, за които се заплащат такси по Тарифата;
- Лица (граждани, кандидати), желаещи валидиране на своите професионални знания, умения и компетентности, придобити по неформален или информален път с цел признаване на професионална квалификация и получаване на удостоверение;
- Членовете на комисии по валидиране (директори, преподаватели и експерти), които участват в процесите по оценяване, документиране и признаване на резултатите;
- Държавните и общинските училища, които извършват валидиране и в чиито бюджети постъпват приходите от събраните такси по силата на чл. 40, ал. 12 от ЗПОО – 401 бр.
- Министерството на образованието и науката, в качеството си на орган, регулиращ системата на професионалното образование и обучение, както и осъществяващ контрол върху дейностите по валидиране, чрез Регионалните управления на образованието;
- Работодатели, които имат интерес от признати квалификации и компетентности на кандидатите за работа, включително бизнеса и професионалните организации в съответни икономически сектори;
- Малки и средни предприятия, като потенциални потребители на специалисти, валидирали знания, умения и професионални компетентности;
- Социални партньори и браншови организации (напр. синдикати, асоциации на работодатели), когато участват в структури или дискусии по формулиране на качествени критерии, стандарти и политики в професионалното образование;

- Цялото обществото като потенциален потребител на услуги в системата на предучилищното и училищното образование.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

По Проблем 1 "Необходимост от изменение и допълнение на Тарифата за таксите в системата на предучилищното и училищното образование за двойно обозначаване на всички такси в евро и в левове във връзка с прилагането на Закона за въвеждане на еврото в Република България"

Вариант 1 „Без действие":

При варианта „Без действие" не се предприемат никакви действия, които да са пряко насочени към разрешаването на дефинирания проблем. Така посочените суми в Тарифата за таксите няма да се превалутират в евро и ще останат в настоящата си редакция. Това ще доведе до неизпълнение на законовите разпоредби и ще създаде правна несъвместимост между законовата и подзаконовата уредба. Така съществуващата нормативна рамка ще бъде непълна, като не отчита изискването за двойно обозначаване на таксите в евро и в левове, което ще е съществено несъответствие с националното законодателство.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху заинтересованите страни и цялото общество.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще е налице несинхронизирана и непълна правна уредба, което крие обоснован риск от сериозни проблеми и невъзможност за адекватното й прилагане. Същевременно няма да бъдат взети под внимание разпоредбите в Закона за въвеждане на еврото в Република България, което би довело до нарушение на чл. 15 от Закона за въвеждане на еврото в Република България, за което е предвидена глоба в размер от 400 лв. до 5000 лв.

Специфични въздействия: няма

Прилагането на Вариант 2 няма пряко въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Предложение за регулаторни действия чрез приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование “

Прилагането на Вариант 2 ще позволи предприемането на конкретни действия за прецизиране и допълване на нормативната рамка с цел разрешаване на идентифицирания проблем.

Законът за въвеждане на еврото в Република България урежда принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица на Република България, като се осигурява безпрепятственото приемане на единната европейска валута при условия на прозрачност и информираност спрямо процеса. В изпълнение на законовите разпоредби трябва да се осъществят подготвителните дейности, необходими за гарантирането на практическата и техническата готовност на страната ни за членството в еврозоната.

В контекста на практическата и техническа подготовка за членството на страната в еврозоната се констатира необходимост подготвителните и последващи действия във връзка с въвеждането на еврото като официална парична единица в България да бъдат правно уредени в българското законодателство.

Адаптирането на българското законодателство към единната европейска валута и обезпечаването на техническата подготовка по въвеждане на еврото е уредено със Закон за въвеждане на еврото в Република България, обн. ДВ. бр.70 от 20 Август 2024 г. с няколко изменения и допълнения, последно изм. и доп. ДВ. бр.65 от 8 Август 2025 г. Като част от дейността по подготовката за въвеждане на еврото следва да бъдат извършени и съпътстващи изменения на подзаконовата нормативна рамка.

В тази връзка МОН предлага целенасочени регулаторни действия за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование. Всички такси се посочват със своята равностойност в евро и ще влязат в сила от датата, определена в Решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. (ОВ L, 2025/1407, 14.7.2025 г.).

За предложения вариант на действие не са необходими допълнителни финансови средства и не се предвиждат допълнителни финансови разходи, което не води до въздействие върху държавния бюджет.

След въвеждане на еврото в Република България**,** плащането на таксите в левове ще може да се извършва само за период от един месец от датата на въвеждането му (период на двойно обращение на лева и еврото), съгласно чл. 24 от Закона за въвеждане на еврото в Република България при използване на официалния валутен курс, изразен с шест цифри с всичките пет знака след десетичната запетая, и при спазване на правилото за закръгляване, регламентирано в чл. 13 от същия закон.

Този подход е предпочитан, тъй като осигурява пълно съответствие с разпоредбите на Закона за въвеждане на еврото в Република България, като гарантира, че всички такси ще бъдат изразени в евро и ще отговарят на изискванията за официални плащания в новата валута. За тази цел в предложеното изменение и допълнение на Тарифата за таксите са заложени необходимите промени, които да определят левовите стойности в евро, при съобразяване с официалния валутен курс, предвиден в законодателството.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез прилагането на Вариант 2 подзаконовата нормативна уредба ще се адаптира към правните норми в Закона за въвеждане на еврото в Република България, което е неизменна предпоставка за безпроблемната регулация на обществените отношения. Ще се постигне пълно съответствие с разпоредбите на Закона за въвеждане на еврото в Република България. Това ще доведе до стабилна нормативна рамка за администрирането и събирането на такси в системата на предучилищното и училищното образование. Ще се улесни работата на образователните институции при определянето и събирането на такси, като се премахват рисковете от погрешно изчисление и тълкуване.

Изборът на Вариант 2 осигурява ефективно и законосъобразно разрешаване на дефинирания проблем, като елиминира рисковете от несъответствия и административни затруднения, свързани с въвеждането на еврото за предлаганите услуги от Министерството на образованието и науката.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Прилагането на разглеждания вариант няма да окаже въздействие върху МСП.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ - В конкретния случай по Проблем 1 не са налице алтернативни възможности за нерегулаторни мерки. Този вариант е неприложим, тъй като решаването на проблема не може да се разреши без регулация в нормативната уредба.

По Проблем 2 „Необходимост от определяне на размер на таксата за валидиране на компетентности за придобиване на професионална квалификация с акт на МС“.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При варианта „Без действие“ не се предприемат никакви действия, които да са пряко насочени към разрешаването на дефинирания проблем. Така Тарифата за таксите няма да се актуализира и ще остане в настоящата си редакция, като това ще доведе до празнота в подзаконовата правна уредба, тъй като

измененията в ЗПОО изискват конкретно допълнение на Тарифата за таксите. Освен това евентуалното бездействие няма да отчете извършения анализ от МОН относно размера на събираните в институциите такси, свързани с разходи по валидиране на професионална квалификация.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на Вариант „Без действие“ няма положително въздействие върху нито една от посочените заинтересовани страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще е налице несинхронизирана и непълна правна уредба, което крие обоснован риск от сериозни проблеми при прилагането й. Запазването на сегашното състояние ще доведе до продължаване на нормативна празнота и несинхронизирана правна уредба, която ще затрудни адекватното и ефективно прилагане на процедурите по ЗПОО. Това ще създаде реален риск от затруднение или невъзможност за прилагане на правата на кандидатите за валидиране и признаване на квалификация по установения в закона ред.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Прилагането на Вариант 1 няма пряко въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: Вариант 1 няма да окаже влияние върху административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование“

Прилагането на Вариант 2 ще позволи предприемане на целенасочени и конкретни мерки, които да прецизират и допълнят нормативната уредба и разрешат възникналия проблем.

За да се изготви предложението за размер на таксите за валидиране на компетентности за придобиване на професионална квалификация, в периода октомври – ноември 2024 година беше събрана чрез Регионалните управления на образованието, обобщена и анализирана информация за разходите, направени от всички училища, осъществили валидиране от 2016 до 2024 година включително.

Обобщението на информацията представя бюджетни параметри при всички план-сметки, свързани с разходи за възнаграждения на директора на училището, на членовете на комисиите за валидиране, за провеждане на държавните изпити за придобиване на професионална квалификация и административни разходи. Стойностите варират в зависимост от спецификата на професията, индивидуалните програми на

лицата съобразно предходния обучителен и трудов опит, валидиране на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.

Средните стойности за валидиране на знания, умения и компетентности на едно лице от представените план-сметки за периода 2016-2024 г., са:

- Валидиране на част от професия – 300 лева
- Валидиране на професия първа степен на професионална квалификация - 350
- Валидиране на втора степен на професионална квалификация - 450
- Валидиране на трета степен на професионална квалификация – 750 лева

С измененията в ЗПОО от 2024 година се въвежда възможността за валидиране на отделни единици резултати от ученето в Държавните образователни стандарти за придобиване на професионална квалификация и се определя квалификацията за придобиване на част от професия, като обхващаща поне три единици резултати от ученето, една от които от специфичната професионална подготовка.

С оглед въвеждане на изменението на чл. 40, ал. 12 от ЗПОО, при съобразяване със стойностите за дейностите по валидиране на исторически принцип, е изготвен проект за размер на таксите за валидиране, както следва:

1. за валидиране на единица резултат от учене – 297,34 лв.
2. за валидиране на професионално квалификация по част от професия – 414,33 лв.
3. за валидиране на първа и втора степен на професионална квалификация - 594,82 лв.
4. за валидиране на трета и четвърта степен на професионална квалификация - 725,31 лв.

При направените разчети са обхванати всички основни дейности, свързани с процеса на валидиране, включително:

- организация, координация и административно обслужване на процедурата;
- анализ и преглед на представените документи и доказателства;
- разработване на индивидуални планове и материали за оценяване;
- провеждане на проверка на знания, умения и компетентности;
- участие на комисии за валидиране и изпитване;
- документиране на резултатите и издаване на съответните документи;
- съпътстващи административни и комунални разходи.

Предложението е извършено въз основа и при прилагане на *Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и разходването им.*

При изчисленията са взети предвид: заплащането за минималната норма задължителна преподавателска работа (лекторски час) и дължимите осигурителни плащания за сметка на работодателя съгласно Анекс № Д01-30/31.03.2025 г. към Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование № Д01-415/28.12.2023 г. и действащата нормативна уредба, както и

индикативното време, необходимо за изпълнение на дейностите, свързани с процеса на валидиране на професионалните знания, умения и компетентности.

С цел представяне на максимално детайлна и обективна информация относно изготвеното предложение, към настоящата оценка на въздействието се прилага справка с данни за предложените такси, техния размер и основните преки разходи, свързани с извършваните дейности (Приложение 1).

На основание приетите изменения в чл. 24, ал. 1 от Наредба № 2/13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности (изм. - ДВ, бр. 10 от 2025 г.) за разходите, направени от **частните институции,** които имат право да извършват валидиране, за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, се заплащат суми в размер, определен **от институцията** при спазване на чл. 40, ал. 11 от ЗПОО, а за разходите, направени за същите дейности в **държавните и общинските институции**, се заплащат такси в размер, определен съгласно чл. 40, ал. 12 от ЗПОО.

Предложеното изменение на Тарифата за таксите няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет, както и до изменения в целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. на ключовите индикатори от програмния бюджет на Министерството на образованието и науката. Същото ще се осигури в рамките на разчетените със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година средства за отрасъл Образование.

В заключение следва да се отбележи, че този вариант на действие предлага механизми за отстраняване на възникналия проблем и в тази връзка се препоръчва избора му.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез прилагането на Вариант 2 подзаконовата нормативна уредба ще се адаптира към законовите промени в ЗПОО, което е неизменна предпоставка за безпроблемната регулация на обществените отношения. По този начин ще се даде възможност за установяване и признаване на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене.

При избора на Вариант 2 в действащата правна уредба ще се въведе единен подход при определянето и унифициран размер при заплащането на такси за валидиране във всички държавни и общински институции. Ще се установи възможност за достъп до процедурата на широк кръг лица, които желаят да валидират своята професионална квалификация, придобита чрез неформално обучение или информално учене.

Чрез събиране на определената нова такса ще се осигурят средства за дейностите по организиране на процеса по валидиране на професионални знания, умения и компетентности и съответно ще се разширяват възможностите за адаптиране към изискванията на пазара на труда на лицата, успешно преминали през процеса.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Има вероятност за някои потребители размерът на таксата за валидиране на професионални компетентности да бъде по-висок спрямо досегашния размер, доколкото съгласно сега действащата уредба таксите се определят от отделните институции, а съгласно предложеното изменение занапред ще се установи такса с фиксиран размер. Това обаче няма да окаже възпиращ ефект по отношение на валидирането, тъй като предложените такси са близки до средните такси за валидиране към момента.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 няма пряко въздействие върху малките и средните предприятия. Евентуален косвен ефект би имало по отношение на заетите в тях специалисти, които биха желали да валидират професионални компетентности.

Административна тежест: няма

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ – В конкретния случай не са налице алтернативни възможности за нерегулаторни мерки, т.е. този вариант е неприложим, тъй като разрешаването на описания проблем не може да се разреши без целева регулация в нормативната уредба.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

По Проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	Цел: Двойно обозначаване на размера на таксите, посочени в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България, обн. ДВ. бр. 70 от 20 август 2024 г.	3	1
Ефикасност	Цел: Двойно обозначаване на размера на таксите, посочени в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България, обн. ДВ. бр. 70 от 20 август 2024 г.	3	1

Съгласуваност	Цел: Двойно обозначаване на размера на таксите, посочени в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България, обн. ДВ. бр. 70 от 20 август 2024 г.	3	1

По Проблем 2:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	Цел: Привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие със Закона за изменение и допълнение на ЗПОО	3	1
Ефикасност	Цел: Привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие със Закона за изменение и допълнение на ЗПОО	3	1
Съгласуваност	Цел: Привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие със Закона за изменение и допълнение на ЗПОО	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант по Проблем 1 и Проблем 2.

И по двата идентифицирани проблема се установи, че изборът на Вариант 2 и предприемане на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.

2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.

3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика в областта на образованието, свързана с приемане на еврова валута, както и с развитие и усъвършенстване на професионалното образование и обучение. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 и при двата проблема няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 и при двата проблема няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 и при двата проблема няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Предложението засяга МПС по начин, описан в съответните раздели.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2 и при двата проблема.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

По Проблем 1

◉ Да

○ Не

Приемането на нормативния акт произтича от Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

По Проблем 2

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Закон за въвеждане на еврото в Република България
2. Закон за предучилищното и училищното образование
3. Закон за професионалното образование и обучение
4. Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование;

5. Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование;
6. Анекс № Д01-30/31.03.2025 г. към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование;
7. Наредба № 2 от 13 Ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, изм. и доп. с ДВ. бр. 10 от 04.02.2025 г.
8. Официален сайт на Министерството на образованието и науката
9. Национален статистически институт

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Ваня Тивидошева, директор на дирекция „Професионално образование и обучение“ (ПОО) в Министерството на образованието и науката

Дата: 25.08.2025 г.

Подпис:

25.8.2025 г.

X

Ваня Тивидошева
Директор на дирекция ПОО
Signed by: Vanya Tinkova Tividosheva